

Pytania dodatkowe

1/ Czy deregulacja zawodów pośrednika pracy i doradcy zawodowego nie wpłynęła na jakość pracowników urzędów pracy odpowiedzialnych za poradnictwo zawodowe w środowisku szkolnymi i na rynku pracy.

Deregulacja zawodów pośrednika pracy i doradcy zawodowego nie miała negatywnego wpływu na jakość pracy. Wymagania dotyczące osób wykonujących zadania na tych stanowiskach obejmują doświadczenie zawodowe w zakresie jednej lub drugiej usługi. Ponadto, wprowadzona funkcja doradcy klienta, którą mogą pełnić doradcy zawodowi i pośrednicy pracy w powiatowym urzędzie pracy, wymusiła na nich poszerzanie wiedzy o kwestie, które są typowe dla jednego lub drugiego stanowiska.

2/ Powody zmniejszenia liczby doradców zatrudnionych w MCIZ i MCK (w poprzednim sprawozdaniu – doradcy zawodowi w strukturach OHP, 2011 – 239, 2014 – 137).

Wątpliwość wynika z błędnej interpretacji tabeli – w wersji pierwszym tabeli zamieszczono liczbę doradców zawodowych ogółem (2011 – 136), w wersji drugim – liczbę doradców posiadających licencję zawodową doradcy zawodowego (2011 – 103) spośród ogólnej liczby doradców zawodowych. Z tego względu nie można zliczać poszczególnych wersji dla danego roku.

Dane za 2014 r. nie uwzględniają odrębnie doradców posiadających licencję zawodową doradcy zawodowego ponieważ licencje zawodowe zostały zniesione.

3/ Jakie działania informacyjne (media, broszury, imprezy, targi) podejmowane są w celu informowania o usługach poradnictwa pracy świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia

MRPiPS prowadzi Centralną Bazę Ofert Pracy – zamieszczane są w niej informacje o targach i giełdach pracy organizowanych przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy, a także informacje o zajęciach z zakresu poradnictwa zawodowego organizowanych przez urzędy.

W ramach projektu Eurodoradztwo Polska działa strona www.eurodoradztwo.praca.gov.pl, na której zamieszczane są skierowane do doradców publikacje wydawane przez resorty realizujące projekt, jak też informacje o wydarzeniach w kraju i za granicą dotyczące poradnictwa zawodowego.

4/ Wielkość wydatków na poradnictwo zawodowe w ramach systemu edukacji

Dane ani szacunki nie są dostępne.

5/ Jeżeli nie jest możliwe przedstawienie wydatków na poradnictwo zawodowe świadczone przez urzędy pracy – rząd wielkości takich wydatków, szacunek ich wielkości

Uzyskanie takich danych, w tym przybliżonych, nie jest możliwe.

ARTYKUŁ 10 – PRAWO DO SZKOLENIA ZAWODOWEGO

W celu zapewnienia skutecznego wykonywania prawa do szkolenia zawodowego, Umawiające się Strony zobowiązują się:

1. zapewnić lub popierać, w miarę potrzeby, szkolenie techniczne i zawodowe wszystkich osób, w tym osób niepełnosprawnych, w porozumieniu z organizacjami pracodawców i pracowników oraz umożliwić oparty jedynie na kryterium uzdolnień indywidualnych dostęp do wyższego nauczania technicznego i uniwersyteckiego,
2. zapewnić lub popierać system przysposobienia zawodowego oraz inne systemy szkolenia młodych chłopców i dziewcząt w różnych zawodach,

ARTYKUŁ 10§1

1) Ogólne ramy prawne. Rodzaj, przesłanki i zakres wszelkich zmian.

W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 11 sierpnia 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki zawodu uregulowane zostały kwestie dotyczące dualnego systemu kształcenia. Podstawą prawną odbywania zajęć praktycznych na zasadach dualnego systemu kształcenia u pracodawców może być zarówno umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, zawarta pomiędzy młodocianym pracownikiem a pracodawcą, jak i umowa o praktyczną naukę zawodu, zawarta pomiędzy dyrektorem szkoły a pracodawcą przyjmującym uczniów na praktyczną naukę zawodu. Określono wymiar zajęć praktycznych odbywanych u pracodawców oraz całkowity wymiar praktycznej nauki zawodu w technikach i szkołach policealnych organizujących zajęcia praktyczne u pracodawców na zasadach dualnego systemu kształcenia.

Zgodnie z ustawą z 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe oraz ustawą z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe zmodernizowany został system kształcenia zawodowego. 1 września 2017 r. 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa została przekształcona w 3-letnią branżową szkołę I stopnia, a 4-letnie technikum 1 września 2019 r. zostanie przekształcone w 5-letnie technikum. Wprowadzono nowy rodzaj szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – branżową szkołę II stopnia, w której naukę będą mogli kontynuować absolwenci branżowej szkoły I stopnia. Pierwsi absolwenci ukończą branżową szkołę I stopnia w 2020 r., w związku z tym uruchomienie branżowej szkoły II stopnia nastąpi 1 września 2020 r. Absolwenci branżowej szkoły II stopnia uzyskają wykształcenie średnie branżowe i będą mogli przystąpić do egzaminu maturalnego, a następnie podjąć studia.

Uczniowie wszystkich szkół prowadzących kształcenie zawodowe, którzy rozpoczęli kształcenie w roku szkolnym 2017/2018, realizują kształcenie zawodowe w zawodach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, w oparciu o nowe podstawy programowe kształcenia w zawodach, określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach. W rozporządzeniach tych zmodyfikowano sposób określania zawodów – w zawodach zostały wyodrębnione dwie lub jedna kwalifikacja (wcześniej mogły być wyodrębnione trzy kwalifikacje). Nowe rozwiązania umożliwiają elastyczne reagowanie systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy oraz zapewniają większą mobilność edukacyjną i zawodową absolwentów. Wiedza i umiejętności oraz kompetencje personalne i społeczne, które uczący się nabywa w procesie kształcenia zawodowego, są opisane, zgodnie z ideą europejskich ram kwalifikacji, w języku efektów kształcenia.

System egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie umożliwia oddzielne potwierdzanie uzyskania w toku kształcenia każdej kwalifikacji wyodrębnionej dla danego zawodu. Świadectwo kwalifikacyjne mogą również uzyskać osoby, które wiedzę i umiejętności

nabyły na kwalifikacyjnym kursie zawodowym lub zdały egzamin eksternistyczny, potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

2) Środki (zarządzenia administracyjne, programy, plany działań, projekty itp.) podjęte w celu realizacji przepisów prawa.

Wprowadzanie zmian w obszarze szkolnictwa zawodowego wspierane było środkami Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu „Partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego” 25 branżowych zespołów partnerów społecznych, reprezentatywnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego, opracowało zapotrzebowanie na zawody i kwalifikacje szkolnictwa zawodowego, przegląd klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego oraz zalecenia co do podstaw programowych kształcenia w zawodach. Na podstawie zaleceń opracowane zostały projekty podstaw programowych kształcenia w zawodach.

W skład zespołów weszli przedstawiciele stowarzyszeń zawodowych, organizacji pracodawców oraz związków zawodowych.

3) Dane statystyczne oraz wszelkie inne istotne informacje wskazujące, w jaki sposób postanowienie to jest realizowane. Podstawowe wskaźniki pozwalające stwierdzić, że postanowienie jest wykonywane to: łączna kwota wydatków publicznych na szkolenie zawodowe, liczba placówek nauczania technicznego i placówek szkolenia zawodowego, oferowane rodzaje kształcenia i szkolenia, liczba nauczycieli i uczniów.

Szkoły

Szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży, bez techników
(publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych i niepubliczne)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Ogółem	4.046	4.014	3.874	3.935
Zasadnicze szkoły zawodowe (od 2017/2018 branżowe szkoły I stopnia	1.683	1.663	1.504	1.578
Licea ogólnokształcące	2.241	2.230	2.248	2.235
Uzupełniające licea ogólnokształcące	-	-	-	-
Licea profilowane	-	-	-	-
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	122	121	122	122

Technika

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Technika – łącznie	1.921	1.905	1.890	1.878
dla młodzieży	1.909	1.905	1.890	1.878
dla dorosłych	12	-	-	-
Technika uzupełniające - łącznie	4	-	-	-
dla młodzieży	-	-	-	-
dla dorosłych	4	-	-	-

Szkoły policealne i szkoły dla dorosłych

	Policealne (z kolegiami)	Dla dorosłych				
		podstawowe	gimnazja	ponadgimnazjalne		
				zasadnicze zawodowe (od 2017/2018 branżowe szkoły I stopnia)	licea ogólnokształcące i licea uzupełniające	zawodowe, w tym licea profilowane (technika, technika uzupełniające, licea profilowane)
2015/2016	2.333	3	189	-	1.647	16
2016/2017	2.312	3	178	-	1.588	-
2017/2018	2.151	103	80	-	1.469	-
2018/2019	1.932	107	55	-	1.299	-

Policealne szkoły artystyczne (a) oraz szkoły bibliotekarskie i animatorów kultury (b)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
(a) od 2017/2018 policealne szkoły muzyczne i policealne szkoły plastyczne	67	73	51	49
(b) od 2017/2018 pomaturalne szkoły animatorów kultury i pomaturalne szkoły bibliotekarskie	26	21	17	0

Nauczyciele, w przeliczeniu na pełny etat

Szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży, bez techników

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Ogółem	53.108,31	51.591,93	50.558,64
Zasadnicze szkoły zawodowe - od 2017/2018 branżowe szkoły I stopnia	12.368,11	11.683,11	10.768,25
Licea ogólnokształcące	38.142,28	37.317,21	37.107,76
Uzupełniające licea ogólnokształcące	-	-	-
Licea profilowane	-	-	-
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	2.597,92	2.591,61	2.682,63

Technika

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Technika – łącznie	43.025,46	43.086,06	42.998,71
dla młodzieży	42.989,85	43.086,06	42.998,71
dla dorosłych	35,61	-	-
Technika uzupełniająca - łącznie	25,74	-	-
dla młodzieży	-	-	-
dla dorosłych	25,74	-	-

Szkoły policealne i szkoły dla dorosłych

	Policealne (z kolejami)	Dla dorosłych				
		podstawowe	gimnazja	ponadgimnazjalne		
				zasadnicze zawodowe(branżowe szkoły I stopnia)	licea ogólnokształcące i licea uzupełniające	zawodowe, w tym licea profilowane (technika, technika uzupełniająca, licea profilowane)
2015/2016	7.509,32	2,78	452,44	9,50	3.058,05	61,35
2016/2017	7.323,33	1,40	376,27	-	2.868,77	-
2017/2018	7.177,59	109,50	285,66	-	2.742,92	-
2018/2019	5.401,18	174,38	136,79	-	1.843,15	-

Policealne szkoły artystyczne (a) oraz szkoły bibliotekarskie i animatorów kultury (b)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
(a) od 2017/2018 policealne szkoły muzyczne i policealne szkoły plastyczne	238,37	244,06	214,15	204,19
(b) od 2017/2018 pomaturalne szkoły animatorów kultury i pomaturalne szkoły bibliotekarskie	75,35	73,18	62,39	0,0

Nauczyciele kształcenia zawodowego

	2015/2016	2018/2019
Zasadnicza szkoła zawodowa	12.142	-
Branżowa szkoła I stopnia	-	10.866
Liceum ogólnokształcące	579	393
Liceum profilowane	-	-
Technikum	28.506	28.389
Technikum uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych	15	0
Szkoła policealna	19.224	14.740
Szkoły artystyczne	40	32
Kolegia	55	50

Instruktorzy praktycznej nauki zawodu

	2015/2016	2018/2019
Zasadnicza szkoła zawodowa	19	0
Branżowa szkoła I stopnia	0	0
Technikum	23	26
Szkoła policealna	231	304
Sześćioletnia szkoła muzyczna I stopnia	8	4
Sześćioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia	1	0
Sześćioletnia szkoła muzyczna II stopnia	6	4
Czteroletnie liceum plastyczne	2	2
Sześćioletnia szkoła sztuki tańca	1	0
Policealna szkoła artystyczna	33	0
Placówki artystyczne (ognisko artystyczne)	16	29
Centrum Kształcenia Praktycznego	33	10
Centrum Kształcenia Ustawicznego ze szkołami	14	14
Ośrodek Doskonalenia Zawodowego	41	43
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	21	17
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	2	4
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii ze szkołami	1	1
Dziewięcioletnia szkoła sztuki tańca	0	1
Centrum Kształcenia Ustawicznego - bez szkół	1	3
Publiczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	522	405
Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego ze szkołami	2	0
Zespół szkół i placówek oświatowych	264	261

Uczniowie

Szkoły zawodowe i licea profilowane
2015/2016

Grupy kierunków kształcenia	Zasadnicze szkoły zawodowe	Technika	Technika uzupełniająca ^a	Licea profilowane	Szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe ^b
Razem	178.809	50.6487	50	-	12.642
Artystyczne	1.134	993	-	-	12.642
Społeczne	-	42.146	-	-	-
Dziennikarstwa i informacji	-	-	-	-	-
Ekonomiczne i administracyjne Biznesu i administracji	16.137	57.865	-	-	-
Fizyczne	-	243	-	-	-
Informatyczne Technologii teleinformacyjnej	-	81.903	-	-	-
Inżynieryjno-techniczne	68.042	119.133	16	-	-
Produkcji i przetwórstwa	22.261	10.460	24	-	-
Architektury i budownictwa	20.531	42.869	10	-	-
Rolnicze, leśne i rybactwa	1.564	14.765	-	-	-
Weterynaryjne	-	5.205	-	-	-
Medyczne	-	679	-	-	-
Opieka społeczna	-	-	-	-	-
Usługi dla ludności	49.120	117.547	-	-	-
Usługi transportowe	-	12.625	-	-	-
Ochrony środowiska	-	-	-	-	-
Ochrony bezpieczeństwa	-	-	-	-	-
Pozostałe	20	55	-	-	-

Szkoły dla młodzieży

Razem	178.809	506.220	-	-	12.642
Artystyczne	1.134	992	-	-	12.642
Społeczne	-	42.146	-	-	-
Dziennikarstwa i informacji	-	-	-	-	-
Ekonomiczne i administracyjne Biznesu i administracji	16.137	57.865	-	-	-
Fizyczne	-	243	-	-	-
Informatyczne Technologii teleinformacyjnej	-	8.1903	-	-	-
Inżynieryjno-techniczne	68.042	119.067	-	-	-
Produkcji i przetwórstwa	22.261	10.273	-	-	-
Architektury i budownictwa	20.531	42.863	-	-	-
Rolnicze, leśne i rybactwa	1.564	14.765	-	-	-
Weterynaryjne	-	5205	-	-	-
Medyczne	-	679	-	-	-
Opieka społeczna	-	-	-	-	-
Usługi dla ludności	49.120	117.539	-	-	-
Usługi transportowe	-	12.625	-	-	-
Ochrony środowiska	-	-	-	-	-
Ochrony bezpieczeństwa	-	-	-	-	-
Pozostałe	20	55	-	-	-

Szkoły dla dorosłych

Razem	-	267	50	-	-
Artystyczne	-	-	-	-	-
Społeczne	-	-	-	-	-
Dziennikarstwa i informacji	-	-	-	-	-
Ekonomiczne i administracyjne Biznesu i administracji	-	-	-	-	-
Fizyczne	-	-	-	-	-
Informatyczne Technologii teleinformacyjnej	-	-	-	-	-
Inżynieryjno-techniczne	-	66	16	-	-
Produkcji i przetwórstwa	-	187	24	-	-
Architektury i budownictwa	-	6	10	-	-
Rolnicze, leśne i rybactwa	-	-	-	-	-
Weterynaryjne	-	-	-	-	-
Medyczne	-	-	-	-	-
Opieka społeczna	-	-	-	-	-
Usługi dla ludności	-	8	-	-	-
Usługi transportowe	-	-	-	-	-
Ochrony środowiska	-	-	-	-	-
Ochrony bezpieczeństwa	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	-

a - wraz z równorzędnymi średnimi szkołami zawodowymi

b - wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi

„-” - zjawisko nie wystąpiło

2018/2019

Grupy kierunków kształcenia	Branżowe szkoły I stopnia (łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych)	Technika	Technika uzupełniająca a	Licea profilowane	Szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe b
Razem	146.216	50.5576	-	-	23.601
Artystyczne	1.191	2.842	-	-	22.591
Społeczne	-	39.363	-	-	-
Dziennikarstwa i informacji	-	-	-	-	-
Ekonomiczne i administracyjne	12.449	67.917	-	-	-
Fizyczne	-	106	-	-	-
Informatyczne	-	99.753	-	-	-
Inżynieryjno-techniczne	58.797	115.189	-	-	-
Produkcji i przetwórstwa	17.174	6.277	-	-	-
Architektury i budownictwa	15.771	35.133	-	-	-
Rolnicze, leśne i rybactwa	1.233	12.060	-	-	-
Weterynaryjne	-	6.841	-	-	-
Medyczne	-	873	-	-	-
Opieka społeczna	-	-	-	-	-
Usługi dla ludności	39.574	101.734	-	-	-
Usługi transportowe	-	16.339	-	-	-
Ochrony środowiska	-	-	-	-	-
Ochrony bezpieczeństwa	-	673	-	-	-
Pozostałe	27	476	-	-	1.010

Szkoły dla młodzieży

Razem	146.216	505.576	-	-	23.601
Artystyczne	1.191	2.842	-	-	22.591
Społeczne	-	39.363	-	-	-
Dziennikarstwa i informacji	-	-	-	-	-
Ekonomiczne i administracyjne	12.449	67.917	-	-	-
Fizyczne	-	106	-	-	-
Informatyczne	-	99.753	-	-	-
Inżynieryjno-techniczne	58.797	115.189	-	-	-
Produkcji i przetwórstwa	17.174	6.277	-	-	-
Architektury i budownictwa	15.771	35.133	-	-	-
Rolnicze, leśne i rybactwa	1.233	12.060	-	-	-
Weterynaryjne	-	6.841	-	-	-
Medyczne	-	873	-	-	-
Opieka społeczna	-	-	-	-	-
Usługi dla ludności	39.574	101.734	-	-	-
Usługi transportowe	-	16.339	-	-	-
Ochrony środowiska	-	-	-	-	-
Ochrony bezpieczeństwa	-	673	-	-	-
Pozostałe	27	476	-	-	1.010

a - wraz z równorzędnymi średnimi szkołami zawodowymi

b - wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi

„-”- zjawisko nie wystąpiło

Szkoły policealne

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Razem	254.844	248.072	235.599	21.8580
Pedagogiczne	115	-	-	-
Artystyczne	13.974	13.989	14.028	12.896
Spółeczne	4.725	53.66	5.771	6.321
Dziennikarstwa i informacji	1.811	1.625	1.129	888
Biznesu i administracji	54.942	55.195	48.040	42.577
Nauk o środowisku	-	-	-	-
Ekonomiczne i administracyjne	-	-	-	-
Fizyczne	8	16	-	-
Informatyczne	-	-	-	-
Technologii informacyjnych	16.085	16.104	15.744	15.423
Inżynieryjno-techniczne	959	514	349	146
Produkcji i przetwórstwa	155	65	41	20
Architektury i budownictwa	722	466	406	282
Rolnicze, leśne i rybactwa	-	32	-	-
Rolnicze	-	32	-	-
Leśne	-	-	-	-
Rybactwa	-	-	-	-
Weterynaryjne	3.700	3.784	4.073	4.395
Medyczne	53.334	53.037	55.554	60.515
Opieki społecznej	9.365	6.822	6.071	6.520
Usług dla ludności	34.986	35.708	36.708	34.691
Higieny i bezpieczeństwa pracy	35.904	34.200	28.415	22.790
Usług transportowych	3.505	3.331	2.408	2.010
Ochrony środowiska	-	-	-	-
Ochrony i bezpieczeństwa	8.653	6.430	5.579	4.303
Pozostałe	11.900	11.379	11.283	4.803

Policealne szkoły artystyczne (a) oraz szkoły bibliotekarskie i animatorów kultury (b)

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
(a) od 2017/2018 policealne szkoły muzyczne i policealne szkoły plastyczne	4.066	3.759	3.236	2.420
(b) od 2017/2018 pomaturalne szkoły animatorów kultury i pomaturalne szkoły bibliotekarskie	1.259	1.086	657	-

Pytania nowe

1/ Działania na rzecz dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymogów zmieniającego się rynku pracy i zmieniającej się gospodarki, w tym w związku z globalizacją i rozwojem technologicznym

Zmiany w kształceniu zawodowym, wprowadzone na mocy ustawy z 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, zmierzają do lepszego powiązania edukacji z rynkiem pracy i tym samym wychodzą naprzeciw oczekiwaniom pracodawców. Większość nowych rozwiązań weszła w życie 1 września 2019 r. Wprowadzone zmiany:

- stałe monitorowanie potrzeb rynku pracy: Minister Edukacji Narodowej co roku ustala prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy. Prognoza będzie miała wpływ na, między innymi, zróżnicowanie finansowania kształcenia w zawodach, odpowiednio do rzeczywistych potrzeb rynku pracy. O zasadności kształcenia w danym zawodzie wypowiadać się będzie wojewódzka rada rynku pracy, co 5 lat (obecnie bezterminowo),

- obowiązkowa współpraca szkół z pracodawcami: sukcesywnie podpisywane są porozumienia lub listy intencyjne Ministra Edukacji Narodowej z przedstawicielami branż (transportu kolejowego, transportu drogowego, transportu lotniczego, budowlaną oraz energetyczną), wprowadzono obowiązek zawarcia umowy lub porozumienia pomiędzy szkołą a pracodawcą przed rozpoczęciem kształcenia w danym zawodzie (wzmocnienie współpracy szkół z pracodawcami właściwymi dla zawodu/ branży),
- współpraca z pracodawcami będzie mogła polegać na:
 - tworzeniu klas patronackich,
 - współpracy przy opracowywaniu programów nauczania,
 - praktycznej nauce zawodu,
 - wyposażaniu warsztatów lub pracowni szkolnych,
 - organizacji egzaminów zawodowych,
 - doskonaleniu nauczycieli, w tym w ramach szkoleń branżowych,
 - doradztwie zawodowym,
 - promocji kształcenia zawodowego.
- w przypadku uczniów-młodocianych pracowników uczących się zawodu na podstawie umowy z pracodawcą – wprowadzono zasadę zawierania na piśmie porozumienia między pracodawcą a szkołą, przed podpisaniem z młodocianym umowy o pracę w celu nauki zawodu,
- podniesienie jakości i efektywności kształcenia zawodowego:
 - przejrzyste i czytelne podstawy programowe, opracowywane z udziałem pracodawców,
 - przygotowanie do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych jeszcze w trakcie nauki w szkole,
 - możliwość zdobywania przez uczniów dodatkowych umiejętności zawodowych, o charakterze specjalizacyjnym, w toku nauki w szkołach branżowych, technikach i szkołach policealnych,
 - obowiązek przystąpienia do egzaminu zawodowego albo czeladniczego warunkiem ukończenia szkoły; egzamin zawodowy w części pisemnej wyłącznie przy komputerze,
 - obowiązkowe szkolenia branżowe dla nauczycieli zawodu w przedsiębiorstwach (40 godzin w ciągu 3 lat),
- upowszechnienie kształcenia w rzeczywistych warunkach pracy:
 - umożliwienie uczniom techników i szkół branżowych I stopnia podjęcia stażu uczniowskiego u pracodawcy, na podstawie umowy ucznia z pracodawcą, realizowanego nawet przez cały cykl kształcenia w zawodzie, okres stażu będzie wliczany do okresu zatrudnienia, pracodawca będzie mógł wliczyć świadczenia wypłacane uczniowi w koszty uzyskania przychodu,
 - podwyższenie kwoty dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika w zawodzie o szczególnym zapotrzebowaniu na krajowym rynku pracy zgodnie z prognozą Ministerstwa Edukacji Narodowej zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego (z 8.081 zł za 3-letni okres nauki do 10.000 zł),
 - uelastycznienie wymagań wobec instruktorów praktycznej nauki zawodu prowadzących zajęcia z uczniami w przedsiębiorstwach.
- dodatkowe zachęty dla uczniów, szkół i pracodawców:
 - podwyższenie stawek procentowych służących od ustalenia minimalnego wynagrodzenia młodocianych pracowników (prace legislacyjne w toku),
 - możliwość uzyskania świadczenia pieniężnego przez ucznia odbywającego staż uczniowski,
 - zdany egzamin zawodowy uznawany na egzaminie maturalnym za równoważny ze zdany egzaminem z przedmiotu dodatkowego, wyniki egzaminu zawodowego możliwe do wzięcia pod uwagę przy rekrutacji na studia,

- odliczenie od dochodu darowizn rzeczowych i pieniężnych przekazywanych szkołom prowadzącym kształcenie w zawodach przez pracodawców,
- obowiązkowe doradztwo zawodowe: wprowadzenie obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, w celu zwiększenia trafności decyzji związanych z wyborem zawodu,
- zmiana modelu finansowania szkół:
 - zróżnicowanie kwoty subwencji oświatowej w zależności od kosztów kształcenia w poszczególnych zawodach – od 2018,
 - podwyższenie kwoty subwencji oświatowej na zawody, na które jest szczególne zapotrzebowanie na krajowym rynku pracy, zgodnie z prognozą Ministerstwa Edukacji Narodowej zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego,
 - zróżnicowanie kwoty subwencji oświatowej na zawody uznane, w porozumieniu z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za zawody o szczególnym znaczeniu dla kultury i dziedzictwa narodowego (tzw. zawody unikatowe).

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi aktywną politykę rozwoju zasobów ludzkich na potrzeby rynku pracy na podstawie ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Działania publicznych służb zatrudnienia w tym zakresie koncentrują się na wsparciu osób bezrobotnych (i wybranych grup poszukujących pracy) w dostosowaniu ich kompetencji lub kwalifikacji do potrzeb pracodawców, poprzez oferowanie finansowanych ze środków Funduszu Pracy podstawowych usług szkoleniowych oraz dodatkowych instrumentów i programów rynku pracy.

Powiatowe urzędy pracy finansują ze środków Funduszu Pracy szkolenia osobom bezrobotnym, w celu lepszego dostosowania ich umiejętności do wymagań zmieniającego się rynku pracy. Osobom uczestniczącym w szkoleniach wypłacane są stypendia.

Trójstronne umowy szkoleniowe to umowy zawierane na wniosek pracodawcy przez starostę z pracodawcą i instytucją szkoleniową. W umowach pracodawcy deklarują co najmniej sześciomiesięczne zatrudnienie bezrobotnego po odbytym szkoleniu, przy czym pracodawcy określają umiejętności i kwalifikacje wymagane od kandydatów do pracy, które są uwzględniane w programie szkolenia finansowanego przez powiatowy urząd pracy. Bezrobotny, uczestnicząc w szkoleniu realizowanym na podstawie trójstronnej umowy szkoleniowej, zdobywa nowe kompetencje i kwalifikacje przydatne przede wszystkim do podjęcia pracy na konkretnych stanowiskach pracy. Po ukończonym szkoleniu podejmuje pracę u pracodawcy, który podpisał trójstronną umowę szkoleniową.

Przygotowanie zawodowe dorosłych pozwala bezrobotnym opanować zawód/ kwalifikacje w zawodzie lub umiejętności, poprzez uczestnictwo w programie kształcenia zakończonego egzaminem. Program jest oparty o podstawę programową kształcenia w zawodzie albo ustalony w porozumieniu z pracodawcą. Zasadą jest, że 80% czasu uczący się spędza na stanowisku pracy, a doksztalcanie w zakresie teorii może realizować pracodawca, instytucja szkoleniowa lub szkoła zawodowa. W krótszej formie, nastawionej na opanowanie umiejętności, kształcenie trwa 3-6 miesięcy, w dłuższej formie, pozwalającej zdobyć kwalifikacje zawodowe, trwa od 6 miesięcy do roku. Starosta (w jego imieniu powiatowy urząd pracy) finansuje z Funduszu Pracy koszty kształcenia teoretycznego i koszty egzaminów, refunduje pracodawcom wydatki na materiały, surowce, odzież roboczą i posiłki regeneracyjne do wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznie oraz – po pomyślnym zakończeniu kształcenia – wypłaca pracodawcy jednorazową premię. Urząd pracy wypłaca także stypendia bezrobotnym uczestnikom programu.

Staże dla bezrobotnych to przede wszystkim forma aktywizacji osób pozostających bez pracy, które w ten sposób mogą uzyskać potrzebne umiejętności i doświadczenie zawodowe. W przypadku osób, których umiejętności uległy dezaktualizacji, na przykład w skutek

długotrwałego bezrobocia, staż pozwala odświeżyć posiadaną wiedzę i ułatwia powrót na rynek pracy. Pracodawca, realizując program stażu, ma możliwość zapoznania się z potencjałem osoby bezrobotnej w rzeczywistych warunkach pracy oraz nauczenia jej potrzebnych w jego przedsiębiorstwie umiejętności. W ten sposób może przygotować sobie, bez ponoszenia bezpośrednich kosztów ekonomicznych, wartościowego pracownika który, po zakończeniu stażu, podejmie pracę, mając już doświadczenie w pracy w tym przedsiębiorstwie. Stypendium stażowe wypłaca powiatowy urząd pracy ze środków Funduszu Pracy. Analogiczne działania realizowane są przez powiatowe urzędy pracy, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

W celu wsparcia pracodawców w dostosowywaniu kwalifikacji pracowników do nowych wymagań, wynikających, między innymi, z postępu technologicznego, cyfryzacji, globalizacji gospodarki, w ramach środków Funduszu Pracy utworzono Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Dzięki środkom funduszu szkoleniowego na wniosek pracodawcy, na podstawie umowy, starosta może dofinansować 80% kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy, nie więcej jednak niż 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika, a w przypadku mikroprzedsiębiorstw – w wysokości 100% kosztów, nie więcej jednak niż 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika. Wkład własny pracodawców wynosi 20% kosztów wydatkowanych na podnoszenie kwalifikacji pracowników, z wyjątkiem mikroprzedsiębiorstw, które zwolnione są z wkładu własnego. Środki funduszu przeznaczone były w 2018 r. na, między innymi, wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zawodach deficytowych, w związku zastosowaniem w przedsiębiorstwach nowych narzędzi i technologii, a także osób po 45 roku życia.

Jeżeli chodzi o harmonizację systemu edukacji z potrzebami rynku pracy niezbędna jest przede wszystkim współpraca szkół z pracodawcami. Współtworzenie programów nauczania, powoływanie klas patronackich, tworzenie miejsc przygotowania zawodowego dla młodzieży (a także dorosłych chcących zdobyć kwalifikacje lub zmienić zawód) oraz miejsc praktyk i staży realizowanych w ramach programów kształcenia – to tylko niektóre z dobrych praktyk w tym zakresie.

Do obowiązków samorządu województwa (we współpracy z samorządem powiatu) należy, między innymi, badanie popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe na wojewódzkim rynku pracy i upowszechnianie wyników tych badań (oraz współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy).

Powiatowe i wojewódzkie rady rynku pracy zaangażowane są w planowanie i organizację procesu kształcenia zawodowego oraz podejmowanie decyzji o uruchomieniu nowych kierunków kształcenia zawodowego w szkołach prowadzących takie kształcenie.

W myśl ustawy Prawo oświatowe dyrektor szkoły ma obowiązek zasięgnięcia opinii wojewódzkiej rady rynku pracy w sprawie uruchomienia nowego kierunku kształcenia zawodowego i eksperymentu pedagogicznego w tym zakresie. W wydawaniu opinii mogą uczestniczyć przedstawiciel pracodawców, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego, innej organizacji gospodarczej, stowarzyszenia lub samorządu zawodowego, lub sektorowej rady do spraw kompetencji właściwych dla opiniowanego zawodu, dyrektora szkoły występującej z wnioskiem oraz kuratorium oświaty. Wojewódzka rada rynku pracy, przed wydaniem opinii, może zasięgać opinii powiatowej rady rynku pracy, ponadto opinia wydana przez wojewódzką radę rynku pracy musi uwzględniać prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego określaną corocznie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w drodze obwieszczenia.

Od kilku lat prowadzone są przez służby zatrudnienia, równolegle na poziomie kraju, województw i powiatów, dwa badania zawodów - monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz barometr zawodów.

2/ Działania w celu ułatwienia szkolenia zawodowego, wspierania nabywania kwalifikacji przez uchodźców

Nie ma specjalnych instrumentów przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dotyczących szkolenia zawodowego czy nabywania kwalifikacji przez uchodźców. Mogą oni korzystać ze wsparcia przewidzianego ustawą na takich samych zasadach jak obywatele polscy. Ponadto, w związku z tym, że liczba uchodźców w Polsce jest bardzo niewielka i skoncentrowana w kilku, kilkunastu ośrodkach, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zasadach wydawania środków z rezerwy Funduszu Pracy określał uchodźców jako jedną z grup, dla których mogą być tworzone programy aktywizacyjne ze środków tej rezerwy.

Ze względu na skalę i charakter imigracji pracowniczej nie ma potrzeby podejmowania szczególnych działań na rzecz ułatwienia dostępu pracownikom cudzoziemskim do szkoleń zawodowych.

ARTYKUŁ 10§2

1) Ogólne ramy prawne. Rodzaj, przesłanki i zakres wszelkich zmian.

oraz

2) Środki (zarządzenia administracyjne, programy, plany działań, projekty itp.) podjęte w celu realizacji przepisów prawa.

Do przepisów określających podstawę programową kształcenia w zawodach (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach) oraz w przepisach dotyczących klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego) wprowadzono 5 nowych zawodów o charakterze pomocniczym dedykowanych uczniom niepełnosprawnym intelektualnie w stopniu lekkim, to jest:

- pracownik pomocniczy ślusarza,
- pracownik pomocniczy stolarza,
- pracownik pomocniczy mechanika,
- pracownik pomocniczy krawca,
- asystent fryzjera.

Wprowadzenie nowych zawodów dla tej grupy uczniów daje im możliwość uzyskania zawodu zapewniającego samodzielność zawodową na rynku pracy, niezależność finansową i, w konsekwencji, włączenie w życie społeczne.

3) Dane statystyczne oraz wszelkie inne istotne informacje pokazujące, w jaki sposób postanowienie to jest realizowane. Podstawowe wskaźniki pozwalające stwierdzić, że postanowienie jest wykonywane to: istnienie systemu przysposobienia zawodowego i innych systemów szkolenia młodzieży, liczba młodych osób korzystających z systemów szkolenia, skala szkolenia zawodowego w różnych zawodach, długość okresu przysposobienia zawodowego, łączna kwota wydatków publicznych (i prywatnych, jeśli takie są ponoszone) na te rodzaje szkolenia i liczba dostępnych miejsc, równy dostęp do przysposobienia dla wszystkich zainteresowanych osób, w tym obywateli pozostałych państw–stron.

Ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego

	Placówki	Uczestnicy
2015	368	58.250
2016	358	57.710

2017	369	63.339
2018	363	73.987

Ośrodki prowadzące doskonalenie i doksztalcenie zawodowe, w formach pozaszkolnych

	2015	2016	2017	2018
Centrum kształcenia praktycznego	157	161	172	173
Centra kształcenia ustawicznego, ze szkołami	92	90	90	85
Ośrodek doksztalcenia i doskonalenia zawodowego	368	358	369	363
Centrum kształcenia ustawicznego, bez szkół	186	203	218	218
Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	2.142	2.107	2.056	2.064

Uczestnicy OHP

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Objęci przygotowaniem zawodowym	34.272	33.308	34.239
przyuczeniem do wykonywania określonej pracy	10.772	9.765	9.850
nauką zawodu w formach szkolnych	21.798	22.045	22.952
3 letni cykl kształcenia	21.798	22.045	1.437
nauką zawodu w formach pozaszkolnych – rzemieślnicza nauka zawodu	1.702	1498	933
Liczba kursów	1.173	1.031	13.396
Liczba uczestników	17.423	13.982	3.446
uczestnicy OHP	4.876	3.589	406
Bezrobotni	561	406	406
pozostali	11.986	9.987	9.544

Projekty realizowane przez OHP

Tytuł projektu	Okres realizacji	Beneficjenci	Osoby objęte szkoleniem zawodowym	Koszt realizacji projektu, zł
Równi na rynku pracy	2014-2016	Osoby bez pracy (bierne zawodowo i bezrobotne), nieuczące się i nieszkolące, w tym niepełnosprawne, w wieku 18-24 lata, zagrożone wykluczeniem społecznym	5.647	80.233.496,09
Stawiam na przyszłość	2014-2019	Osoby bierne zawodowo zaniedbujące obowiązek szkolny lub obowiązek nauki (również nie kontynuujące nauki po ukończeniu gimnazjum) oraz osoby pracujące znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy (młodociani pracownicy, uczestnicy OHP) w wieku 15-17 lat	836	16.675.292,59
Obudź swój potencjał	2016-2017	Osoby bez pracy (zarówno bierne zawodowo, jak i bezrobotne), nieuczące się i nieszkolące, w tym niepełnosprawne, w wieku 18-24 lata, zagrożone wykluczeniem społecznym	2.418	30.782.343,33
Akcja aktywizacja	2016-2017	Osoby bez pracy (zarówno bierne zawodowo, jak i bezrobotne), nieuczące się i nieszkolące, w tym niepełnosprawne, w wieku 18-24 lata, zagrożone wykluczeniem społecznym	1.368	19.069.535,86
Od szkolenia do zatrudnienia	2017-2019	Osoby bierne zawodowo, w tym z niepełnosprawnościami, w wieku 18-24 lata, nieuczestniczące w kształceniu lub szkoleniu, zagrożone wykluczeniem społecznym	do 2018 r. 2.292	do 2018 r. 38.038.078,93

ARTYKUŁ 15 - PRAWO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH FIZYCZNIE LUB UMYSŁOWO DO SZKOLENIA ZAWODOWEGO, REHABILITACJI ORAZ READAPTACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ

W celu zapewnienia skutecznego wykonywania prawa osób niepełnosprawnych fizycznie lub umysłowo do szkolenia zawodowego, rehabilitacji oraz readaptacji zawodowej i społecznej, Umawiające się Strony zobowiązują się:

1. podjąć konieczne środki w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym ułatwień szkoleniowych, w tym, jeżeli to konieczne, utworzenie wyspecjalizowanych instytucji publicznych lub prywatnych,
2. podjąć odpowiednie środki w celu zatrudniania osób niepełnosprawnych, takie jak wyspecjalizowane służby pośrednictwa pracy, ułatwianie podejmowania pracy chronionej oraz środki dla zachęcania pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Na posiedzeniu Komitetu Ministrów Rady Europy 26 marca 2012 r. Polska złożyła następujące oświadczenie:

"Polska uznaje interpretację Komitetu Niezależnych Ekspertów przedstawioną w formularzu oraz w Digest de jurisprudence jako wskazówkę przy określaniu zakresu zobowiązań wynikających dla państw z Europejskiej Karty Społecznej, zastrzegając zarazem, że uprawnienie do wiążącej interpretacji Karty przysługuje jedynie jej państwom-stronom. Odnośnie do artykułu 15 ustęp 1 (prawo osób niepełnosprawnych fizycznie lub umysłowo do szkolenia zawodowego, rehabilitacji oraz readaptacji zawodowej i społecznej) Polska będzie wykonywać to postanowienie i przedkładać sprawozdania z jego wykonywania w zakresie zgodnym z jego brzmieniem, tak jak jest ono przewidziane w Europejskiej Karcie Społecznej."

ARTYKUŁ 15§1

1) Ogólne ramy prawne. Rodzaj, przesłanki i zakres wszelkich zmian.

W latach 2015-2018 nie były zmieniane dotyczące szkolenia zawodowego przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wraz z podjęciem realizacji programu „Dostępność Plus 2018-2025” rozpoczęto prace nad horyzontalnym aktem prawnym zobowiązującym podmioty publiczne do zapewniania dostępności. Jego celem jest określenie środków służących zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz obowiązki podmiotów publicznych w tym zakresie.

W ustawie z 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, uczniom, którzy kształcą się w zawodzie szkolnictwa branżowego, dla którego przewidziano zawód o charakterze pomocniczym, umożliwiono przystąpienie do egzaminu zawodowego w zawodzie, w którym się kształcą albo w zawodzie o charakterze pomocniczym przewidzianym dla danego zawodu.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego wskazuje zawody, w których kształcenie odbywa się w systemie oświaty, w tym zawody, w których kształcone są osoby niepełnosprawne:

- technik realizacji dźwięku, technik informatyk, technik masażysta, technik prac biurowych – zawody, w których mogą kształcić się osoby niewidome i słabowidzące,
- asystent fryzjera, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, pracownik pomocniczy krawca, pracownik pomocniczy mechanika, pracownik pomocniczy ślusarza, pracownik pomocniczy stolarza – zawody, w których mogą kształcić się osoby niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim.

Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych w toku kształcenia wyższego realizowane jest w ramach systemu indywidualnej bezzwrotnej pomocy finansowej dla studentów i doktorantów, poprzez udzielanie stypendiów specjalnych dla osób niepełnosprawnych. Stypendium ma charakter powszechny, jedynym warunkiem ubiegania się o to stypendium jest niepełnosprawność potwierdzona orzeczeniem właściwego organu. Stypendium specjalne dla niepełnosprawnych studentów i doktorantów przyznawane jest niezależnie od kryterium dochodowego, typu uczelni, formy studiów oraz poziomu kształcenia. Wysokość świadczenia jest ustalana przez uczelnię w której osoby niepełnosprawne odbywają studia wyższe lub studia doktoranckie. Równocześnie z tym stypendium, osoby niepełnosprawne mogą otrzymywać inne świadczenia wymienione w ustawie z 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (obecnie: ustawie z 28 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), związane z trudną sytuacją materialną lub dobrymi wynikami w nauce lub osiągnięciami naukowymi, artystycznymi lub sportowymi (stypendium socjalne, stypendium rektora dla najlepszych studentów i zapomogę, a także stypendium ministra za wybitne osiągnięcia). Prawo do otrzymywania świadczeń pomocy materialnej, w tym stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, przysługuje również uczestnikom studiów doktoranckich prowadzonych przez jednostki naukowe.

Określając dla poszczególnych uczelni wysokość dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów, z której wypłacane są świadczenia (w tym stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych), Ministerstwo uwzględnia liczbę studentów i doktorantów będących osobami niepełnosprawnymi.

2) Środki (zarządzenia administracyjne, programy, plany działań, projekty itp.) podjęte w celu realizacji przepisów prawa.

W lipcu 2018 r. przyjęty został rządowy program „Dostępność Plus 2018-2025”. Program włącza problematykę dostępności do każdej polityki publicznej, przewidując wprowadzanie odpowiednich przepisów, inwestycje w wiedzę, kompetencje i umiejętności, tworzenie lepszych możliwości rozwoju nowych technologii oraz realizację dostępnych inwestycji infrastrukturalnych. Efektem będzie poprawa dostępności przestrzeni publicznej, produktów i usług w aspekcie architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym. Jeżeli chodzi o równy dostęp osób niepełnosprawnych do rynku pracy, to program „Dostępność Plus” zakłada, między innymi, realizację działań w obszarze edukacji, w szczególności poprawę dostępności szkół i uczelni, w tym kształcenia ustawicznego. Przewidziano także szkolenie kadr oświaty i szkolnictwa wyższego w zakresie edukacji włączającej. Realizacja tych działań przyczyni się do wzrostu poziomu aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Na realizację programu w latach 2018-2025 przeznaczono 23 mld zł. Źródłami finansowania są fundusze europejskie, fundusze norweskie i EOG, publiczne środki krajowe (budżet państwa, środki jednostek samorządu terytorialnego, środki PFRON).

Od 2017 r. realizowany jest program „Stabilne zatrudnienie”, którego celem jest zatrudnienie w administracji publicznej co najmniej 2.500 osób niepełnosprawnych, na co najmniej 12 miesięcy.

W okresie objętym sprawozdaniem trwały intensywne prace nad przygotowaniem pierwszej w Polsce Strategii na rzecz Osób Niepełnosprawnych. Będzie ona realizowana poprzez programy i działania w różnych obszarach. Działania w obszarze edukacji będą się koncentrowały na zwiększaniu możliwości uzyskania odpowiedniego wykształcenia przez osoby niepełnosprawne, a także na zwiększaniu dostępności kształcenia ustawicznego. Strategia na rzecz Osób Niepełnosprawnych przewiduje także wypracowanie skutecznych rozwiązań w zakresie wsparcia instytucji zapewniających osobom niepełnosprawnym

doradztwa zawodowego. Efektem planowanych działań będzie pełna, wieloaspektowa realizacja prawa osób niepełnosprawnych do edukacji włączającej, w tym kształcenia ustawicznego.

Obecny system oświaty zapewnia dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej, jak też gwarantuje możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez niepełnosprawne dzieci i młodzież, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami. O wyborze szkoły decydują rodzice lub pełnoletni uczniowie.

System zapewnia zindywidualizowany proces kształcenia, formy i programy nauczania oraz zajęcia rewalidacyjne - rodzaj i forma zajęć określane są w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowywanym we współpracy z rodzicami lub pełnoletnim uczniem.

Szkoła ma obowiązek zapewnić uczniowi objętemu kształceniem specjalnym, między innymi:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- odpowiednie, ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne,
- zajęcia specjalistyczne z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu - w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.

Rodzaj zajęć realizowanych z uczniem objętym kształceniem specjalnym jest uzależniony od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych tego ucznia. Rodzaj i forma tych zajęć określane są w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowywanym we współpracy z rodzicami. W programie powinny się znaleźć takie formy stymulacji, terapii i usprawniania, które są niezbędne uczniowi z uwagi na jego indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne.

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne udzielają pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej. Co roku poradnie psychologiczno-pedagogiczne przeprowadzają ponad 30.000 diagnoz tego rodzaju.

Okres kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach może być dłuższy niż ich pełnosprawnych rówieśników – może być ono prowadzone do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 24. rok życia - w przypadku szkoły ponadpodstawowej, co umożliwia ukończenie szkoły zgodnie z indywidualnymi możliwościami i potrzebami.

W październiku 2017 r. Ministerstwo Edukacji Narodowej podjęło prace na nowym modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, których celem jest podniesienie jakości edukacji włączającej, tak by zapewnić jak najlepsze przygotowanie młodych ludzi do samodzielności i aktywnego włączenia w życie zawodowe i społeczne. Jednym z obszarów tych prac jest przygotowanie zawodowe i przejście na rynek pracy uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnych.

Nad opracowaniem modelu pracuje zespół ekspertów. Ministerstwo Edukacji Narodowej korzysta również z doradztwa Europejskiej Agencji do spraw Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej, w ramach Programu wsparcia reform strukturalnych Komisji Europejskiej.

W marcu 2019 r., w ramach projektu, opracowane zostały zalecenia dla Ministerstwa Edukacji Narodowej dotyczące zmian prawnych oraz działań priorytetowych. Na podstawie wyników prac zespołu ekspertów i opracowanych zaleceń przygotowane zostaną założenia projektu ustawy wprowadzającej zmiany służące podnoszeniu jakości edukacji włączającej oraz plan

działań wdrażających te zmiany. Planowane zakończenie projektu przewidziane jest przełom lat 2020 i 2021.

1 października 2018 r. weszła w życie ustawa z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ustawa wprowadziła nowe rozwiązania, mające na celu poprawę sytuacji kształcących się osób niepełnosprawnych. Ustawa gwarantuje możliwość prowadzenia nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Rozszerzony został katalog zadań i krąg osób, na które uczenie publiczne i niepubliczne otrzymują dotacje, wprowadzone zostały nowe zasady dotyczące wydatkowania środków z dotacji.

Dotacje mogą być wykorzystywane na zadania związane z zapewnieniem studentom i doktorantom pełnego udziału w procesie kształcenia (jak do 2018 r.), ale również na zapewnienie odpowiednich warunków i równych szans jeżeli chodzi o udział w procesie przyjmowania na studia i prowadzenie działalności naukowej.

Przeznaczenie dotacji:

- wynagrodzenie tłumaczy języka migowego,
- kursy języka migowego dla pracowników uczelni,
- wynagrodzenie uczelnianych asystentów studentów i doktorantów niepełnosprawnych,
- koszty biurowo-administracyjne związane z prowadzeniem biur osób niepełnosprawnych,
- szkolenia, w tym w zakresie orientacji przestrzennej na terenie uczelni,
- szkolenia podnoszące świadomość związaną z niepełnosprawnością i obecnością osób niepełnosprawnych na uczelni,
- zakup wyposażenia do uczelnianej wypożyczalni sprzętu dla niepełnosprawnych,
- zakup sprzętu i urządzeń specjalistycznych wspomagających proces dydaktyczny, np. specjalistyczne oprogramowanie komputerowe, rzutniki do wyświetlania tekstu wykładu
- organizacja zajęć wychowania fizycznego dostosowanych do potrzeb studentów niepełnosprawnych,
- zakup literatury specjalistycznej i naukowej, z której mogą korzystać niepełnosprawni studenci i doktoranci,
- remonty infrastruktury służącej osobom niepełnosprawnym,
- organizacja transportu niepełnosprawnych studentów i doktorantów między obiektami dydaktycznymi uczelni oraz do i z uczelni,
- pomoc psychologa,
- koszty dzierżawy terenu pod miejsca parkingowe, karty parkingowe,
- kursy internetowe,
- lektorat, dodatkowe zajęcia,
- wyjazdy na zawody sportowe.

Decyzję o przeznaczeniu dotacji podejmują uczelnie, odpowiednio do potrzeb danego studenta lub grupy studentów. Katalog przykładowych wydatków zamieszczony jest na stronie internetowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w zakładce "Wsparcie niepełnosprawnych studentów i doktorantów", co ułatwia uczelniom podejmowanie decyzji o przeznaczeniu środków z dotacji.

Wysokość dotacji ustalana jest odpowiednio do liczby studentów i doktorantów, w podziale na rodzaje niepełnosprawności.

Dotacje, tys. zł

	uczelnie publiczne	uczelnie niepubliczne
2015	29.623,9	10.044,6
2016	30.398,5	10.281,1
2017	31.006,1	10.612,1
2018	31.075,5	11.339,2

Nowym rozwiązaniem, wprowadzonym w 2018 r., jest obowiązek tworzenia przez uczelnie funduszy wsparcia osób niepełnosprawnych. Fundusz zasilany jest dotacją, wyliczaną na podstawie danych przekazanych przez uczelnie.

Niewykorzystane w danym roku środki funduszu, w wysokości do 30% kwoty dotacji przyznanej na rok poprzedni, pozostają na uczelni, na rachunku uczelni. Środki przechodzące na następny rok mogą być wykorzystane na wsparcie osób niepełnosprawnych. Zwiększyła się także w ten sposób przejrzystość wydatkowania środków uzyskiwanych przez uczelnie z budżetu państwa.

Na podstawie ustawy finansowane są również inwestycje służące kształceniu niepełnosprawnych studentów i doktorantów.

3) Dane statystyczne oraz wszelkie inne istotne informacje na temat rzeczywistego dostępu do szkolenia zawodowego osób niepełnosprawnych (liczba osób niepełnosprawnych, liczba osób niepełnosprawnych mających mniej niż 18 lat, liczba osób niepełnosprawnych na kierunkach szkolenia zawodowego – w szkołach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, w szkolnictwie wyższym, liczba klas integracyjnych i placówek specjalnych w ramach szkolnictwa zawodowego, kształcenie wstępne i ustawiczne nauczycieli).

Uczniowie niepełnosprawni
Ogólnodostępne szkoły zawodowe

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Zasadnicze szkoły zawodowe - od 2017/2018				
branżowe szkoły I stopnia	3.405	3.558	3.649	3.894
Licea profilowane	-	-	-	-
Technika	2.543	2.991	3.426	3.872
Technika uzupełniająca	-	-	-	-
Szkoły ogólnokształcące artystyczne	62	59	72	73
Policealne	44	30	51	53

Oddziały integracyjne w zawodowych szkołach ogólnodostępnych

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Zasadnicze szkoły zawodowe	502	456	422	209
Licea profilowane	-	-	-	-
Technika i technika uzupełniająca	148	177	172	201

Specjalne szkoły przysposabiające do pracy

2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
10.792	10.707	10.539	10.537

Uczniowie niepełnosprawni w szkołach dla dorosłych

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Zasadnicza szkoła zawodowa	-	-	-	-
Liceum profilowane	-	-	-	-
Technikum	-	-	-	-
Technikum uzupełniająca	-	-	-	-
Szkoła policealna	98	84	63	83
Kolegium Nauczycielskie, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, Kolegium Pracowników Służb Społecznych	1	1	-	-

Liczba niepełnosprawnych studentów i doktorantów:

- 2015/2016 – 26.341 / 1.089,
- 2016/2017 – 25.121 / 1.152,
- 2017/2018 – 23.828 / 1.149,
- 2018/2019 – 22.047 / 1.038.

Liczba studentów i doktorantów otrzymujących stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych:

- 2015/2016 – 24.082,
- 2016/2017 – 22.732,
- 2017/2018 – 21.112,
- 2018/2019 – 19.973.

Pytania dodatkowe

1/ Stan prac nad poselskim projektem nowelizacji ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów UE w zakresie równego traktowania

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania oraz niektórych innych ustaw, z 2012 r., zmierzał do ujednoczenia zakresu przysługującej ochrony przed dyskryminacją, usunięcia wyłączeń spod tej ochrony oraz określenia katalogu przesłanek zakazujących różnicującego traktowania. Pierwsze czytanie projektu odbyło się na posiedzeniu plenarnym Sejmu RP 21 czerwca 2013 r., następnie projekt został skierowany do Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Do zakończenia VII kadencji Sejmu RP (listopad 2015 r.), komisja nie przedstawiła sprawozdania. W związku z upływem kadencji Sejmu RP prace nad projektem uległy dyskontynuacji.

2/ Informacje dotyczące przygotowania nauczycieli w szkołach zawodowych do nauczania uczniów niepełnosprawnych

Nauczyciele kształceni są zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (obecnie: rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Absolwent wyższych studiów pedagogicznych powinien posiadać umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły. Obejmuje to także wiedzę na temat specyfiki funkcjonowania uczniów mających specjalne potrzeby edukacyjne oraz umiejętności pozwalające na rozpoznawanie sytuacji takich uczniów.

Zawodowo czynni nauczyciele objęci są systemem doskonalenia, który realizowany jest przez placówki doskonalenia, uczelnie oraz inne instytucje. Placówki doskonalenia nauczycieli są zobowiązane organizować doskonalenie nauczycieli w zakresie wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa, na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (obecnie: rozporządzenia Edukacji Narodowej z 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli).

3/ Jaki jest procent uczniów niepełnosprawnych, w stosunku do ogółu uczniów niepełnosprawnych, którzy podejmują naukę zawodu w formach szkolnych, kontynuują taką naukę zawodu (albo raczej – jaki procent przerywa naukę przed ukończeniem szkoły) i wchodzi na otwarty rynek pracy

Nie są zbierane dane dotyczące powodów przerywania nauki oraz dane o absolwentach wchodzących na rynek pracy.

Uczniowie niepełnosprawni podejmujący naukę zawodu w formach szkolnych, w stosunku do ogółu uczniów niepełnosprawnych

2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
19.003	18.630	18.388	18.558

Procent uczniów niepełnosprawnych podejmujących naukę zawodu w formach szkolnych, w stosunku do ogółu uczniów niepełnosprawnych

2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
57,3	56,7	56,1	56,0

ARTYKUŁ 15§2

1) Ogólne ramy prawne. Proszę wskazać rodzaj, przesłanki i zakres wszelkich zmian.

Nowelizacja ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 28 listopada 2014 r. uzupełniła instrumenty wsparcia adresowane do pracodawców zatrudniających pracowników niepełnosprawnych o nowy instrument, to jest możliwość ubiegania się przez pracodawców o zwrot kosztów szkolenia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających pracownikowi niepełnosprawnemu komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez tego pracownika na stanowisku pracy.

Na mocy nowelizacji ustawy z 25 września 2015 r. wprowadzono prawo do miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia pracownika, który stał się niepełnosprawny w trakcie zatrudnienia. Wcześniej pracodawca nie mógł ubiegać się o dofinansowanie do wynagrodzenia w przypadku, gdy pracownik uzyskał orzeczenie o niepełnosprawności w trakcie zatrudnienia, ponieważ nie był spełniony tzw. efekt zachęty.

Na mocy ustawy z 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz niektórych innych ustaw zastąpiono wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą możliwością otrzymania jednorazowo środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej na jednego członka założyciela spółdzielni oraz na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu, w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą:

- nie wyższej niż sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy,
- od sześciokrotności do piętnastokrotności przeciętnego wynagrodzenia, w przypadku zobowiązania do prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej lub członkostwa w spółdzielni socjalnej nieprzerwanie przez okres co najmniej 24 miesięcy

jeżeli spółdzielnia nie otrzymała bezzwrotnych środków publicznych na ten cel.

Na mocy tej samej nowelizacji wprowadzono możliwość przyznania spółdzielni socjalnej ze środków Funduszu:

- jednorazowo, środków na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby niepełnosprawnej, w wysokości określonej w umowie, zawartej ze starostą,
- środków na finansowanie kosztów wynagrodzenia zatrudnionej skierowanej przez powiatowy urząd pracy osoby niepełnosprawnej, do 6 miesięcy od zawarcia umowy ze starostą, wypłacane miesięcznie w wysokości nie wyższej niż kwota najniższego wynagrodzenia przez nie więcej niż 6 miesięcy.

W celu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, szczególnie tych z najcięższymi schorzeniami, podjęto prace nad przepisami dotyczącymi zatrudnienia wspomaganego. Prace, prowadzone we współpracy z pracodawcami, instytucjami rynku pracy oraz podmiotami realizującymi zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zmierzają do przyjęcia rozwiązań w zakresie indywidualnej pracy trenera pracy z osobą

niepełnosprawną, przy maksymalnym jej włączeniu w całość procesu decyzyjnego dotyczącego zatrudnienia. Trwają prace nad przygotowanym w 2018 r. projektem ustawy o zatrudnieniu wspomagającym.

2) Środki (zarządzenia administracyjne, programy, plany działań, projekty itp.) podjęte w celu realizacji przepisów prawa.

W 2015 r. Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych przeprowadziło cykl szkoleń „Zarządzanie niepełnosprawnością w miejscu pracy”, których uczestnikami (295 osób) byli przedstawiciele jednostek organizacyjnych samorządu powiatowego i gminnego odpowiedzialni za politykę kadrową i zatrudnienie, osoby bezpośrednio zaangażowane w proces rekrutacji, zatrudniania i zarządzania niepełnosprawnymi pracownikami, jak też pracownicy realizujący w tych jednostkach obowiązki wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Uczestnicy szkoleń zapoznawali się z informacjami dotyczącymi rekrutacji, przystosowania stanowisk pracy oraz uprawnień pracowniczych osób niepełnosprawnych a także obowiązków i uprawnień pracodawców. Mieli również okazję wyjaśnienia problemów napotykanych w codziennej pracy w obszarze zarządzania niepełnosprawnością i wymiany doświadczeń w tej kwestii.

Dodatkowo, w celu zwiększenia zatrudnienia w administracji, na stronach internetowych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów znalazła się informacja o możliwości zamieszczania odpowiedniego zapisu w ogłoszeniach o wolnych stanowiskach pracy zachęcającego osoby niepełnosprawne do udziału w naborze do służby cywilnej, który jest otwarty i konkurencyjny.

Celem programu PFRON „Stabilne zatrudnienie – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej” jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w administracji publicznej, poprzez działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez instytucje wykonujące zadania z zakresu administracji publicznej. Program jest adresowany do osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej z orzeczoną znacznym, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności (lub orzeczeniem równoważnym), nie pracujące.

Program ma dwa moduły:

- I „Instytucje” – adresowany do organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych i samorządowych instytucji kultury, które w ramach programu zatrudnią osoby niepełnosprawne (realizowany od 2017 r.),
- II „Staże zawodowe” – adresowany do organizacji pozarządowych, które w ramach programu przygotowują i skierują osoby niepełnosprawne na staż zawodowy w administracji rządowej (naczelne, centralne i terenowe organy administracji rządowej, (moduł realizowany od 2019 r.).

Cele modułu I:

- wypracowanie lub wzmocnienie kwalifikacji zawodowych niezbędnych do podjęcia zatrudnienia przez 2.500 osób niepełnosprawnych,
- podjęcie i utrzymanie zatrudnienia przez 2.500 osób niepełnosprawnych,
- zainicjowanie lub wsparcie działań prowadzonych na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez instytucje wykonujące zadania z zakresu administracji publicznej.

Pomoc finansowa w ramach modułu I „Instytucje” udzielana jest w formie dofinansowania kosztów następujących działań:

- wyposażenie stanowisk pracy, odpowiednio do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności oraz charakteru zatrudnienia,
- adaptacja pomieszczeń i otoczenia zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych,

- adaptacja lub nabycie urządzeń ułatwiających wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy, zakup i autoryzacja oprogramowania oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności,
- szkolenia osób niepełnosprawnych zatrudnionych w ramach programu,
- szkolenia pracowników instytucji w zakresie umiejętności współpracy z osobami niepełnosprawnymi zatrudnionymi w ramach programu, w tym szkolenia pracowników pomagających w pracy,
- organizacja przez pracodawcę dowozu z miejsca zamieszkania do zakładu pracy i powrotu,
- dodatek motywacyjny dla osób niepełnosprawnych mających orzeczony znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Cele modułu II:

- odbycie staży zawodowych przez 600 osób niepełnosprawnych,
- zdobycie przez 600 osób niepełnosprawnych doświadczenia zawodowego i poznanie specyfiki pracy w urzędzie,
- pozyskanie przez pracodawców potencjalnych współpracowników w ramach stosunku pracy,
- przełamanie barier i fałszywych przekonań dotyczących zatrudniania i współpracy z osobami niepełnosprawnymi.

Dofinansowaniu podlegają następujące działania:

- przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi zawodowej,
- doradztwo zawodowe,
- uzyskanie kwalifikacji/umiejętności zawodowych oraz pracowniczych, w tym dzięki kursom, warsztatom lub szkoleniom,
- wsparcie asystenta/trenera pracy przez pierwsze 3 miesiące stażu zawodowego,
- dojazdy do i z zakładu pracy przez pierwsze 3 miesiące stażu zawodowego,
- stypendium,
- szkolenia i warsztaty dla pracowników instytucji, w zakresie umiejętności współpracy z osobami niepełnosprawnymi.

3) Dane statystyczne oraz wszelkie inne istotne informacje na temat osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym, zatrudnionych na otwartym rynku pracy i w środowisku chronionym, czy podstawowe przepisy prawa pracy mają zastosowanie do osób zatrudnionych na chronionym rynku pracy – w jednostkach, których działalność skupia się głównie na produkcji.

Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w urzędach pracy, stan w końcu roku

		2015	2016	2017	2018
Niepełnosprawni bezrobotni	o	95.247	82.211	66.827	61.118
	k	45.612	38.904	30.918	28.072
	m	49.635	43.307	35.909	33.046
Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu	o	15.586	13.594	11.792	10.328
	k	6.013	5.185	4.421	3 899
	m	9.573	8.409	7.371	6 429
% niepełnosprawnych bezrobotnych do bezrobotnych ogółem	o	6,1	6,2	6,2	6,3
	k	5,6	5,5	5,2	5,2
	m	6,6	7,0	7,4	7,8

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych wspierana przez PFRON

	2015	2016	2017	2018
Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, w tysiącach zł	2.903.836	2.964.945	3.172.468	3.316.594
Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy				
- wydatki, w tysiącach zł	34.663	30.038	29.646	26.254
- liczba osób zatrudnionych na tych stanowiskach	1.036	812	777	690
Zwrot kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy				
- w tysiącach zł	2	40	19	40
- liczba osób zatrudnionych	1	1	3	2
Zwrot kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy				
- wydatki, w tysiącach zł	362	428	484	490
- liczba osób	149	166	209	180
Zwrot wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu				
- wydatki, w tysiącach zł	9.874	8.342	7.189	5.821
- liczba osób	2.181	1.694	1.355	1.115
Finansowanie szkoleń organizowanych przez kierownika powiatowego urzędu pracy				
- wydatki, w tysiącach zł,	911	682	578	393
- liczba osób	468	315	237	150
Zwrot kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawców				
- wydatki, w tysiącach zł	115	46	13	22
- liczba osób przeszkolonych	47	28	20	9
Środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej				
- wydatki, w tysiącach zł	20.131	18.094	16.532	17.181
- liczba osób	644	532	469	500
Dofinansowanie oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą				
- wydatki, w tysiącach zł	77	70	83	111
- liczba osób	28	20	18	25

Zatrudnione osoby niepełnosprawne, które przynajmniej raz zostały zgłoszone do PFRON do wypłaty miesięcznego dofinansowania

	Zakłady pracy chronionej		Rynek otwarty		Razem
	Liczba	%	Liczba	%	
2015	164.780	51	159.536	49	324.316
2016	157.783	47	177.636	53	335.419
2017	159.444	46	188.745	54	348.189
2018	147.270	43	194.430	57	341.700

Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zł

2015	2016	2017	2018
2.903.835.941,40	2.964.945.310,05	3.172.468.470,60	3.316.594.251,47

Środki PFRON wydatkowane przez samorzady województw, zł

	Łącznie	zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej	zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	koszty obsługi realizowanych zadań
2015	148.742.611	81.236.216	63.878.527	3.627.868
2016	147.606.091	84.699.638	59.392.057	3.514.396
2017	144.779.114	85.059.405	56.188.650	3.531.059
2018	144.474.317	92.338.545	48.614.170	3.521.602

Środki PFRON wydatkowane przez samorzady powiatów, zł

	Łącznie	zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej	zadania z zakresu rehabilitacji społecznej	koszty obsługi realizowanych zadań
2015	763.531.118	66.136.670	678.799.948	18.594.500
2016	770.106.718	57.739.609	693.635.692	18.731.417
2017	781.633.561	54.543.120	708.105.876	18.984.565

2018	815.209.795	50.311.292	745.081.949	19.816.554
------	-------------	------------	-------------	------------

Aktywność ekonomiczna osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej

	Ogółem		w tysiącach				Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia w %	Stopa bezrobocia
	Ogółem	razem	Aktywni zawodowo		bezrobotni					
			pracujący	zawodowo						
Ogółem										
Ogółem	IV kwartał 2015	3.222	545	482	63	2.677	16,9	15,0	11,6	
	IV kwartał 2016	3.147	494	443	51	2.653	15,7	14,1	10,3	
	IV kwartał 2017	3.131	515	475	40	2.616	16,4	15,2	7,8	
	IV kwartał 2018	3.079	531	491	40	2.549	17,2	15,9	7,5	
Wiek produkcyjny										
	IV kwartał 2015	1.845	495	434	61	1.350	26,8	23,5	12,3	
	IV kwartał 2016	1.688	441	391	50	1.248	26,1	23,2	11,3	
	IV kwartał 2017	1.642	455	416	39	1.187	27,7	25,3	8,6	
	IV kwartał 2018	1.645	465	427	38	1.180	28,3	26,0	8,2	
Mężczyźni										
Ogółem	IV kwartał 2015	1.618	304	269	35	1.314	18,8	16,6	11,5	
	IV kwartał 2016	1.565	281	252	29	1.285	18,0	16,1	10,3	
	IV kwartał 2017	1.562	285	266	19	1.277	18,2	17,0	6,7	
	IV kwartał 2018	1.564	296	272	24	1.268	18,9	17,4	8,1	
Wiek produkcyjny										
	IV kwartał 2015	1.114	284	250	34	830	25,5	22,4	12,0	
	IV kwartał 2016	1.036	258	230	28	778	24,9	22,2	10,9	
	IV kwartał 2017	996	260	242	18	736	26,1	24,3	6,9	
	IV kwartał 2018	1.021	269	245	24	753	26,3	24,0	8,9	
Kobiety										
Ogółem	IV kwartał 2015	1.604	241	213	28	1362	15,0	13,3	11,6	
	IV kwartał 2016	1.582	213	191	23	1368	13,5	12,1	10,8	
	IV kwartał 2017	1.569	230	209	22	1339	14,7	13,3	9,6	
	IV kwartał 2018	1.515	235	219	16	1.280	15,5	14,5	6,8	
Wiek produkcyjny										
	IV kwartał 2015	732	211	184	27	521	28,8	25,1	12,8	
	IV kwartał 2016	652	183	160	22	470	28,1	24,5	12,0	
	IV kwartał 2017	647	196	175	21	451	30,3	27,0	10,7	
	IV kwartał 2018	623	196	182	14	427	31,5	29,2	7,1	

Pytanie dodatkowe

W raporcie Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącym wykonywania przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych stwierdzone zostało, że system finansowego wspierania zatrudniania osób niepełnosprawnych nie jest dostosowany do obecnej struktury rynku pracy w Polsce – komitet zwraca się o komentarz w sprawie tego stwierdzenia.

Z danych Systemu Obsługi Dofinansowań i Refundacji Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynika, że liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w systemie, zatrudnionych na otwartym rynku pracy, od 2016 r. przewyższa liczbę osób niepełnosprawnych zatrudnionych na chronionym rynku pracy i systematycznie rośnie. Działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia na otwartym rynku pracy – patrz odpowiedź na pytanie 1 i 2.

ARTYKUŁ 18 - PRAWO DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ZAROBKOWEJ NA TERYTORIACH INNYCH UMAWIAJĄCYCH SIĘ STRON

W celu zapewnienia skutecznego wykonywania prawa do prowadzenia działalności zarobkowej na terytorium każdej innej Umawiającej się Strony, Umawiające się Strony uznają:

4. prawo do opuszczenia kraju przez swych obywateli, pragnących wykonywać działalność zarobkową na terytoriach innych Umawiających się Stron.

ARTYKUŁ 18§4

1) Ogólne ramy prawne. Rodzaj, przesłanki i zakres wszelkich zmian.

W okresie objętym sprawozdaniem nie zostały wprowadzone zmiany prawa w tym zakresie. Prawo, w szczególności ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nie ogranicza swobody wyjazdu z kraju obywateli polskich.

2) Środki (zarządzenia administracyjne, programy, plany działań, projekty itp.) podjęte w celu realizacji przepisów prawa.

W okresie objętym sprawozdaniem nie były podejmowane środki pozalegislacyjne, w związku z brakiem zmian przepisów zapewniających swobodę opuszczania kraju przez obywateli polskich.